

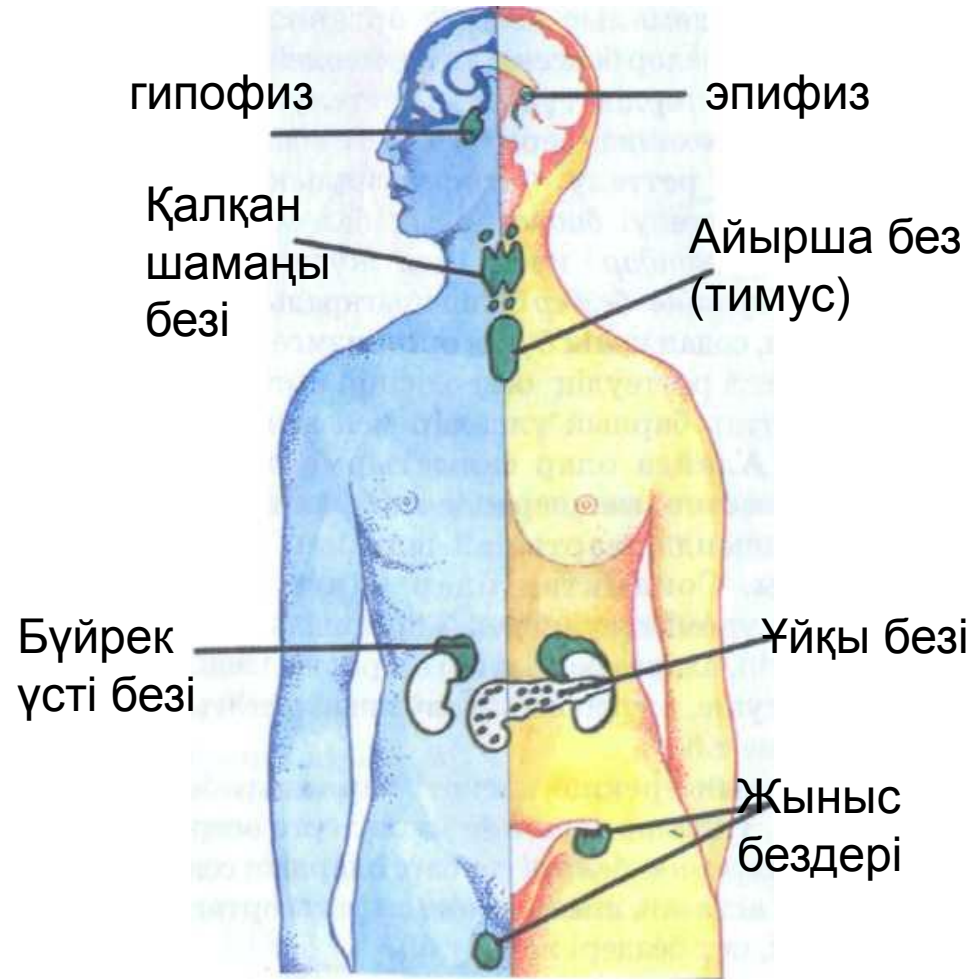

Тақырыбы: Ішкі секреция бездері ауруымен ауыратын науқастарды күту және оны бақылау

Орындаған: Нұралы Дана
Факультет: Жалпы медицина
Топ: 008-02
Қабылдаған: Ахметов Асылтас

Ішкі секреция бездері немесе эндокриндік мүшелер жүйесі

- Эндокриндік мүшелер жүйесі(грек «endon»- ішкі, «crino» - бөлемін) – бездерде бөлінетін сұйықтықты шығаратын өзек болмағандықтан, сұйықтық бірден қанға өтеді.
- Ішкі секреция бездеріне жататындар: *Гипофиз, қалқанша без, қалқаншамаңы безі, айырша без, эпифиз, бүйрекүсті безі және т.б.*

- Осы аталған бездер дұрыс жұмыс жасамайтын болса белді паталогиялар пайда болады. Ол бойынша: кретинизм, базедов, ергежейлілік, алыптылық, қола ауруы, миксидема, зоб аурулары пайда болады. Осы бойынша зоб ауруының белгілері мен күтіміне тоқтала кетейін:

Алыптылық

- Ергежейлілік

Алыптылық

Акромегалия – аяқ-қол сүйектерінің үлкен болуы

- Жүйке талшықтары қозғыштығы төмендеп, ми геометриясы өзгереді. Жүректің минуттық соғуы кемиді. Миокард гипоксиясы қалыптасады. Ас қорыту кезінде қорытылуы бұзылады. Осыдан бастап қаназдық туады. Зоб ауруын емдеу дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы ережесі барлық жерде бірдей.

Зобтың түрі көп. Соның Ішіндегі көп тарағаны- эндемиялық зоб. 3 сатысы бар;

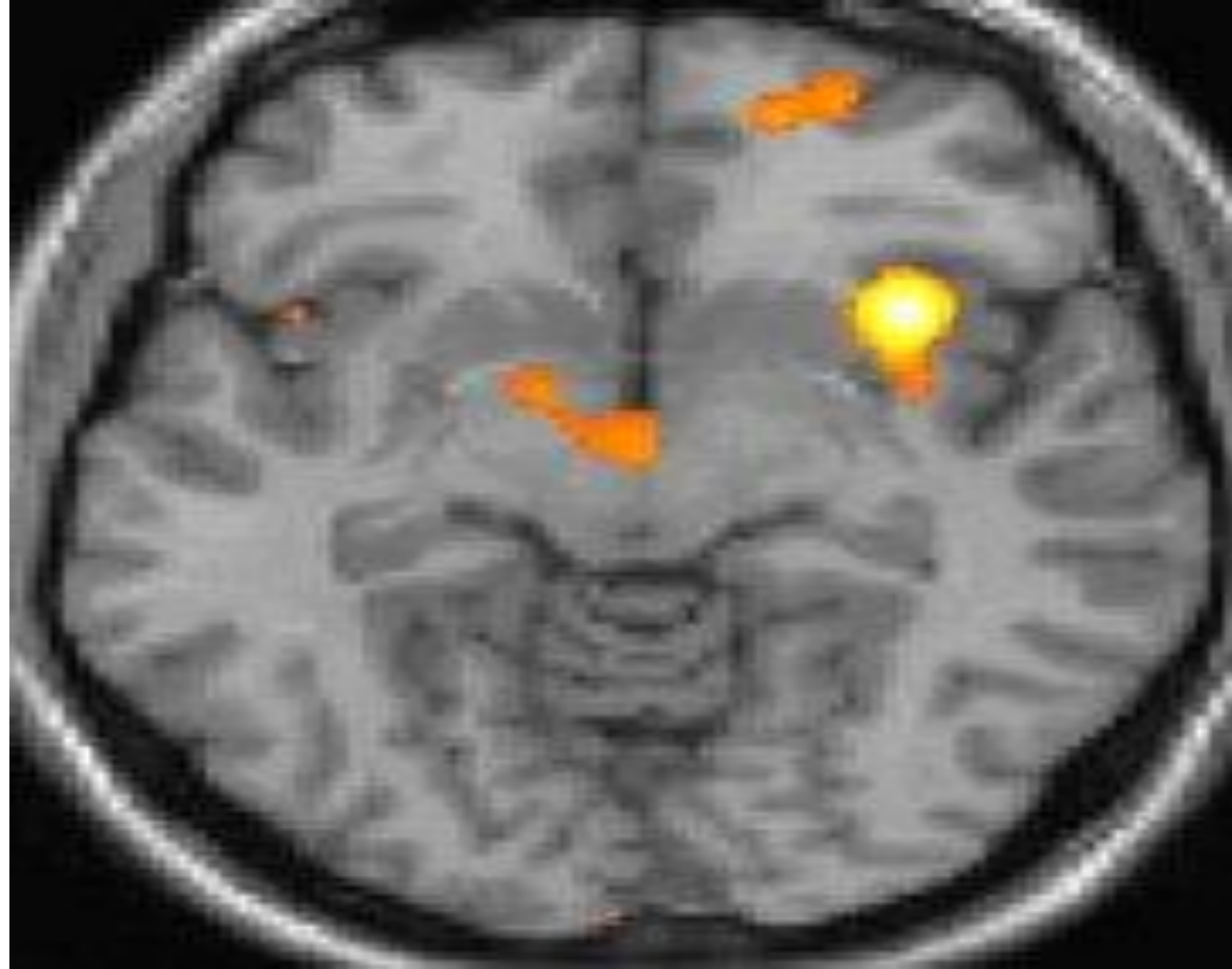
1. қалқанша безі көрінбейді, сипалағанға сезілмейді.
2. қалқанша безі көрінбейді, бірақ сипалағанда сезіледі.
3. қалқанша безі жұтынған кезде көрініп тұрады.

- қанының құрамындағы йод мөлшері жыл мезгіліне байланысты азайып, көбейіп отырады. Қыркүйек, қаңтар айларында қан құрамында йод мөлшері азайып, ақпанда көтеріледі. Күн ысыған кезде мамыр айларында йод жоғарылайды. Еркектерге қарағанда, әйелдер 3-4 есе көптеп ауырады. Ағзадағы йодтың 90пайызы тамақ арқылы толықтырылады. Қүнделікті тағам құрамына мән берген зор.Йод балықтарда, теңіз өнімдерінде, балдырларында, балық майында әсіресе көп. Теңіз қырыққабатында ламинарияда көп болады. Жемістерден; апельсин, лимон, банан, қауын, жүзім, ананас, құлпынай, алма, құрмада көп. Сүт, жұмыртқа, сары май, сиыр еті, бидай өнімдері өте йодқа бай. Жидектер; сарымсақ, шалқан, қызылша, картоп, кәді, сәбіз, қызанақ. Бірақ ет пен балықты қайта қайта мұздатқанда оның ішіндегі йод жойылады. Ота жасар кезде соңғы асқынған жағдайда ғана жасаған дұрыс. Зоб аяғы ауыр аналарда қауіпті жағдайға жетуі мүмкін.

- Зоб аяғы ауыр аналарда қауіпті жағдайға жетуі мүмкін. Себебі ауру асқынған кезде шақалақ өліп кетуі мүмкін. Жаңа туған нәрестеде қалқанша безінің дамымай қалуы, туа біткен гипотиреоздық қалыптасуы ықтимал. Қауіптісі нәресте ақыл есі кемтар болып туылмауы керек. Диагноз қойылған бала өмір бойы гормондық ем алуға мәжбүр. Уақтылы емделсе, эндемиялық зобтан қауіп жоқ. Зобтың токсикалық түрі ұзақ уақыт емделіп, дәрігерде болуы керек. Дәрігердің рұқсатынсыз бала тууына болмайды. Егер зобтан отбасында біреулер ауырса, тұқым қуалауы мүмкін. Ол тиреоидтық гормон биосинтезінің генетикалық бұзылуы. Зобты емкім өзінше емдемеу керек. Эндокринолог дәрігерлер емдейді. Сырқаттың бірінші дәрежесінде тек қана йодталған Йодомарин, йодты калий сияқты дәрілер ішу. Йодқа бай тағамдар ішу. Емі дұрыс жүрген адам, йодты тағамдарды үнемі пайдаланса сауығып кетеді. Зобтың тұқымқуалайтын, қатерлі түрлеріне шалдыққандары құлан таза жазылып кетпесе де, дер кезінде емделсе, сырқат созылмалы күйінде қалады. Науқастар берілген мөлшердегі дәріні ішіп тұру керек. Егер ем дұрыс жасалса, 8 аптада жағдайы түзелуі тиіс. Кейде екі жылға дейін созылады. Қалқанша безінің көлемі қалпына келсе, бір жылдан кейін йод қосылған препараттарға көшу қажет. Дені сау адам шамамен 150 микрограмм йод қажет. Йод аздығы ағзаның химиялық, физикалық агенттерге қарсы тұруы төмендеп, ақыл есі кемиді. Зобты өз бетімен емдемеу. Және өте қауіпті. Теңіз балдырлары, теңіз қырыққабаты, ет, сүт, жеміс жидектер ағазаға йод беретін тағамдарға жатады.

**Назарларыңызға
рахмет!!**